

ترس له مردن يا ټخکردنه وای بیری څه کوشتن له دنیا بڼی محمد عومر عوسمان دا

جمال نوری

، "مردن" _ پانتایه کی فراوانی له ناو ئه دیب و نوسه راندا درووست کردو و کهم شاعیرو نوسه ر هه یه څه یان له م مه سلله یه نه دابه ، به گڼه نیگای جیاوازه و له خودی (مردن) اماون .
(شکرکه به کهس) ، به له مردنی به چنه ند سا مه مردن له قه سیده یه کی درنه دا به ناوی ،

(څه راکه مردن واځه ریکه بگات) . ۱* ئاماژه به و حاله ته ده کات ، که مردن وا نزیکه به ته و ، موخاته به ی څه ی په ده کات ، واته لای شکرکه مردن و که فیکه رکه حقیقه ته کی به گڼه نه ویسته ، به م نایه و نه م نه بیرکردنه و له نویسنی شیعر (مردن) په ی ا بگره ، به به کو نه و ده یه و څه ی گورجتر بکات به ا په راندنی ئه رکه کانی له بواری نه ده بدا و پاش ته واوکردنی پر نه نه ده به کانی ئیدی گرفته کی نی یه له گڼه په یدابوونی مردن دا ،

گه به وردی له خودی مردن بکه پښه و ، نه وا مردن ، نه و حاله ته مه ترسی داره نیه ، به به کو جه رکه له که شفکردنی دیوی ناو وای خود ، به یه به که سانی څه گری نه ده بی که ئیش له سه ر هه که پښی ناو ده ق ده که نه ، گه ر توانیان له و گایه و به توان به ر خودی مه رگ څه ی بکه ون و خو نه دوه یه کی ماریفی به ده زینه وای گره کو به کانی زیان ، بکه نه و توانای و ته ماشاگردنی پرسیاره ماریفی کانیان هه به به دروست بونی گومانخوازی به مه به ستی گردنه وای که ده کانی ناو ده ق ، یا به دیوکه کی ترده که شفکردنی نه و نه گه رانه ی که ده ق نه یووتون . ، نه وا ده توانن له مهی مردن بکه نه و نه و دیوی بخو نه نه و .

(نه پیکور) ، ۲* فله سوف له ئاست جدی بوون له به رامبه ر به مه رگ ، جه ره ده رچه و ده رکه یه کی گاته جا نه یان به قوتار بوون ده زیو ته و ، ده رگه یه کی که نه گه ه نه ده که خسته تیانه سه ر پشت یان لانی کهم ئاشنا بن په ی که ده نه تا نه وکاته ی من له مه مردن بوونی نیه ، و خته کیش من له به له زیان نه مام . ، ؟

به یه زه ره له شاعرو نوسه ران ، توانیویان به بیکه نه که رسته یه که به

شـوازی نوسین وداھـنان ، هـتا ئامـازی ووبـرووونـوه ی
دـقـیکـانی نـو جیهان و بوون ، چونکـ هـندـ جار دـکرـ (سینیزم)
زادـی خودـکی بریندار بـ لانی کـم بـ پیـ سـرتاکانی مـژووی فـلسـفـه
و بیرکردنـو و محمد عومـر عوسمان (پرسی مردن ، لـگـای بـرکـوتنی
خـکـوشتنـو و تاقی دـکـاتـو و دـبـو و خـی لـ بدات ، یا لـم
گـایـو و بـ ئـبـد خودی کردـی مردن نـمـندـ .

محمد عومـر عوسمان لـ شیعی (خـکـوشتن) دا ، بـوردی لـگـای وـنـای
خـیا و چینی ووشـو و ئیقاعی شیعیـو و ، تـوزیفی حـا تـ دـرونـیکـی
خـی دـکـات و لـگـای قـسـیدـی خـکـوشتنـو و ، مـلـلانـ لـگـگـ ئـم
کردـیـ دـکـات ، بـردـوام بارـ دـرونـیکـی ئامـازـن بـ ناجـگیری بـ
یـکلایی نـکردنـو و یـپرسی (مردن) ، بـیـ هـمیشـ بـردـوام کردـی
خـکـوشتن لای بیری شاعر و لـناو تـکـستـ شیعیـکانـیدا حـزوری هـبو ،
و بـردـوامیش لـدـخـکـدا جـگیر نـبوو ، حـا تـی خـکـوشتنـکـ ،
بـمـ ئام قـناغـکـانی کردـی خـکـوشتن لای حمـ عومـر لـ دـخـ
جیاوازـکـانی ژیاـندا گـگـانی بـسـردا هـاتو ، وکـ کردـی
پـکـهاتن ، تیشکی خـر لـ ئاوی دـریا کان دـداو دـبـتـ هـم
هـمیشـ بـهـورو ، هـوریش بـباران بارانیش جارـکی تر دـژـتـو
نـو دـریا ، بـواتا بـم پـیدـ میتـدی (خـکـوشتن) لای ژـنـا یـپایز
، سـنـ و وـای گـگـانـ فیزیکیـکانـ بـسـریدا بـمـام هـر حـزوری
هـیـ لـ هـزو ئـندـشـی محمد عومـر عوسمان دا ، هـر ئـم (فیگـری
خـکـوشتن) یشـ ، دـبـتـ کـرـسـتـیکـ بـ نوسینی شیعیـر و
موبارزـکردنی لـگـگـ خودی مـرگـ خـی لـناو شیعیـکانـیدا ، واتـ
پرسی (خـکـوشتن) ، لای حمـ عومـر بـ فلتـری مردن خـیدا ناـوات ،
بـکـو بـپـچـوانـو و کردـی خـکـوشتن ، ئـو قـاکتـرـیـ بـ هـاتنـ
ناوـوی هـستـ باـکـانی شاعر بـ ناو دـریای پـ لـ ئازارو تـنـهایـ
و ژیاـنی پـ لـ غـوربـتی خـی ، شاعر لـگـای دـستـبردنـی ،
خـکـوشتنـو و ، جـرـکـ لـ یاری و تـمـوتومان و دـستـبازی دـکـات ، تا
نوقتـی توـو کردنی کردـکـ و ورژاندنی تایاخی بوون ، واتـ
توـو کردنی کردـکـ کـ خـکـوشتنـ بـم هـیـ شاعر توانیویـتی تـوزیفی
شعری پـ بکات و کردـی خـکـوشتنـکـش بدوـندـ ، بـمـام کـاتـکـ توـوی
دـکا لـجیاتـی نوسینی قـسـیدـیکـ ئـمـجارـیان دـست دـداتـ بینی شاعر
خـی ،

، پرسـی خـکـوشتن ، چ وکـ پرسیارـکی فـلسـفی و فکری بـ کـشفکردنی
خودی مردن ، محمد عومـر عوسمان ، لـ قـسـیدـی خـکـوشتن دا جوان
وـنـای ئازارو ناخ و بیر و ئـندـشـی ئاـوـای ، بکات ، شاعر
لـقـسـیدـی خـکـوشتن دـستی بردو بـ پرسـی خـکـوشتن ، تاوـکو لـ
دـرگا داخراوـکـانی ناخی خـی بدات دواتر بـسانایی بتوانـ بیکـاتـو

، یا لـم گایـو، هـرچی گر و گولی ژیا نی وجود و عـدم هـیـه
لـتـک پرسـه وجودیـه کانی تردا بـناویاندا اـگوزـربـه ، لـتـک گای
نوسینی شیعر و داهـنـانی پـه بکات .

بـه نمـوونـه (نیتـشـه) *۳ ، ی فـیـله سـوفی ئـه مانی بـه م جـهـر تـه ماشای
مردنی بـه شـو یـه کی گایـه جا یانـه گوزارشتی لـکردو و اـشکـاوانـه بـه
الیزا بـه سـه ی خوشکی
دـه نووسـه :

“ئوکاتـه ی مردووم و توانای بـه رگری لـخـه کردنم نی یـه ، تـه نا بـه
بـه بدیت ، کـه شیشـه بـه و لـسـه ر تـه رمـه کـه م تو بـه ها تـه کانی تیلو تـه
بکات ، یا خود بـه گای پـه بدیت جـه سـتـه م پیس بکات ”

تـه وانین لـه بیروبا و بـه بیرکردن و ئایدیاکان یا خود بـه وانین
لـه زمونی زیندگـه ئینسان بـه گشتی ئـه و نـد وون و ئاشکرایـه ،
کـه ترس لـه مردن ها تـه ئیدی من لـه ژیا نـدا نـه ماوم ، لـه بـه ر ئـه م هـه کار
ترس لـه مردن چ مانایـه کی نی یـه . . . بـه م گـه ر ها توو دـه کـه کانمان و بـه
جزووی دوو پشـه استکرد و لـه دژئ ئـه وی دی ئیدی

ئـه م دـه بـه تـه ترسناکترین شـه لـه ئاست مردن دا بـه فکـتـه رکی سـه رکی
دا بنـه ،

ئـه و دـه کانه لـه مـهـر استیان کرد بـه و دـه ینکرد بـه هـه سـتـه با کانی
محمد عومـه ر عوسماندا تا و بـه در ئای زـه مـه بـه تـه گر و لـه
هـه سـتـه و بـه گوازر بـه تـه و بـه نـه سـتی و جـه گیر بـه لـه و دا ، تا سـه ر ئـه نجام
سـه ر ی بخوات ، بـه هـه ر ئـه و یشیان لـه گـه یدا کرد . .

لـه غور بـه تا ی محمد عومـه ر عوسمان بـه زمانـه ک نوسرا و جیاواز لـه زمانـه
شاعیرانی سـه رد مـه کـه ی ، بـه مـه م لـه سـه ر بـه مای ئـه د بـه کلاسیک شیعی پـه
نوسیو ، بـه مـه م بـه فیکـه ر و دنیا بینینی خـه یـه و ، جوانترین
دا هـه نانی شیعی کرد و خـه ی نمایش کرد و ، زمانـه شیعی ، ژـه نـه ا ی
پایز لـه وان لـه و لـه و ناکردنی و نـه ی شیعی و زمان و دولیزمی و و شـه
جورک لـه (پارادکـس) ی و و شـه هـه یـه ، کـه دژئ یـه کن شاعر ها توو لـه
نا و زمانـه شیعی دا گونجا ندنـه کی ئـه ستاتیکیانـه ی پـه بـه خشیون ، ئـه م
حـه تـه و چو نـه تی بـه کار هـه نانی ئـه و و و شانـه بـه ئاگایـه بوونی شاعر
نیشان دـه دات لـه دنیای ئـه د بـه . لـه لایـه کی تر و لـه غور بـه تا لـه ووی
دنیای فکرو تـه وزیفکردنی پرسیار وجودیـه کانی دـه ربار ی خودی مـه ف و
بوونی مـه رگ و ژیان و بوون و نـه بوون خدا و نـدو شـه یتان خاچ و مـه سیح
جـه لادو قوربانـه بوروژـه نـه ، بـه زمانـه شیعی . بـه شـو یـه کی زـه ر سـه رنج
اکـه ش و سـه ر سو هـه نـه ر توانیویـه تی تـه وزیفیان بکات ، لـه غور بـه تا هـه ر
لـه سـه ر تـه یـه و سـه نوری لـه کـه ی بـه ی و ئـه ودیوی سنور داخرا و کان بـه
و بـه جیهان خـه ی بنا سـه نـه ، و اتـه کاتـه ک تاکـه کی ئـه وروپی یا

ئاسیڤوی ، ئامریکی استرالی لږ غوربڼه تا بخوښتو ، هڅه ست به مږل ل
ناکا ، به ځو هټ د کات کسکي ئوروی نویوی تی
ئمش خاکی گڼشی سرکوتنی دیوانی لږ غوربڼه تای ، ، کتوانی
بمیل د قکانی تری سردمکی بیجه.

محمد عومر عوسمان زږ به ئاگایانو ماموکی لگڼ د قدا کردو
لوی فږم وناوړک و ، به جوانترین شوو توانیوی تی تزیزیان
بکات .

شاعیر ، بهر ل د ستپکردنی به نوینی شاعر ئاستی ښیری و
چندتی و چندی نوینی زانیو ، ک به ک ئوس و به چیش
ئوس ، ، پاشان تر بوونی ل بیری بوون گڼرایی و چندی
هاتن ووی شاعیر ل لگای زمانی شاعر و به به تکررن ووی باری
دروونی و ناخ و بیری ، ک به رد وام د خکی ناگیر دای ، د یو و
جور ئارامیک دروست بکات به بار سایک لژی ک.

وښاکردنی باری سایک لژی لږ ناو دق شاعری

باری درونی شاعر ل لگای بیرو فلسفوی بونو ، سرچاو د گرت
، پاشان ئو پرسپارانې هڅه میش حزوریان هڅه لای ئو و وښامیان
لای شاعر چنگ ناکو و وک مردن . به نوینی شاعر کانی ، پایز
د کات ئو و څیگر به به رد وام ل لگڼ اندای ئم شوازی محمد
عومر عوسمان به تزیزیکردنی شاعر ، داهنانی پکردو . ئم
خای به هڅی شاعری محمد عومر عوسمان نیشان ددات و لوانی تری
جیاد کات و . شاعیر پایز ل شوناس کدا نابین ، جیاواز ل و
پایز ل گورانی شاعر ، پایز لای حم عومر عوسمان ل لگڼانی
به رد وام دای ل بازن ی کدا جار پایز منا و جارکی دی د بهت
باوک و جار کیت نیشتمان ، جارکی تر ژنڼانی ، جارکی
نازیز ک ی تی ، جارکی تر ئو وری ئیلاهی ی لای شاعر ، جارکی تر
مسیح و خاچ ک ی تی ئم څیگر به ل نوینی شاعر داهنانه لږ ناو
دنیا ی ئدبی شاعری ، و محمد عومر عوسمان زږ ور یو ورد و
به ئاگا تکت شاعر کانی و ناکردو ، د توام بهم د قکانی
لږ غوربڼه تا شاعری لیریکن ، کت و مت به ئاوازی گڼرانی دا ژراون
به ئیقاغ و ئستاتیکا ی کی سردمیان .

م تکی خکوشتن لږ ناو دق شاعری لږ غوربڼه تا . .

محمد عومر عوسمان ، وک خوښر کی به ئاگا ، به ئاگابوو ل
نویسنه کانی نویری به ناوبانگی جیهانی ئدگار ئلان په کاریگر تی
فکری نویسنه کانی ئلان په لچیر کدا ښنگدان ووی لای حم عومر

جـدـهـلـ وکـ شـبـیـنـی بـمـ حـمـ عـومـر تـئـویـلاتـی جـیا وازی بـ شـبـیـنـی کـردـو لـلـایـکی تـر و گـرـی مـرگ لای حـمـ عـومـر هـمـیـشـ حـزـوری هـیـ ، لـر و ئـیـتر (بـیـری خـکوژی) ئـو (فـیـگـر یـ) دـبـتـ مـدلـولی و اتـا

شـیـعـریـکـی کـ بـرـدـوام لـ هـبـزین و دابـزینـدا بـ ، لـ نـزیک کـوتـنـو و دـوورکـوتـنـو دابـ ، و اتـ گـر ی خـکوشتن بـردـوام حـزوری هـبـو لای شـاعـیر ، کـاتـک هـوری خـکوشتن لـلای دـبـتـو ، کـ خودی (مـرگ) خـی ، (بـمـر) ، !!؟

بـواتـ شـاعـیر قـدـری خـکوشتن ی دـخـاتـ بـردـم مـکرـمـی مـردنـو ، کـ مـردن بـمـر و نـمـنـ ، ئـوکـات ئـیدی هـوری خـکوشتن لای شـاعـر دـبـتـو نـک کـتـایی هـاتـبـ و نـمـابـ ، شـاعـر تـگـیـشـتـو لـو ی خـکوشتن تـازـ لای ئـوی شـاعـر سـانـایـتی هـیـ ، دـکر زـمـنـکـی بـگـ بـمـ خودی خـکوشتن خـی لـدـست نادا کـنـیـتـو بـ لای شـاعـر . بـکـو بـ وینـو ی هـوری (خـکوشتن) ، تـنـها شـتـو بـمـجـارـکی تـر دـگـتـو ، کـردی خـکوشتن لای حـمـ عـومـر عـوسـمان ئـو کـاتـ بـکـتـا دـگـت کـ خودی مـردن خـی (بـمـر) ! وک دـزانیـن کـردی خـکوشتن دـبـستـو بـ مـردنی مـردن خـی و ، ئـمـش مـجـازیـن تـ لـ فـکـرو خـیا و فـنـتـازیـی شـیـعـر ، کـ زمانـی نوـسـینی مـحـمـد عـومـر عـوسـمانـی پـی جـیـاد کـتـو لـشـاعـرانـی سـردـمـکـی خـی ، شـاعـر قـدـری خـکوشتن دـبـ بـ فـلتـری مـردن دا تـ پـی بـ ئـیـنـجا بـ کـتـا دـت چـون مـردن ، و اتـ نـمـان و لـناو چـون ، ئـو کـاتـک دـبـ (مـردن) بـمـر ، ، ئـیـنـجا هـوری خـکوشتن دـبـتـو .

و اندنـو بـو مـانـایـ دـت ، کـردی خـکوشتن بـکـتـا نـهـاتـو و بـنـبـ نـبو ، بـکو کـا بووتـو ، ئـمـش تـنـها زـمـنی خـکوشتنی شـاعـیر دـوور دـخـاتـو لـسـر ئـری و اقـیـع ، وک کـت ، بـکو جـارـکی تـرو لـ زـمـنـکی تـردا سـر هـدـداتـو . وک لـر دا دـبـ

ئای ئاخـ کـی بـ

چـقـی ژـر سـرینـکـتم

لـقـوی خـنـتا گـرم بـتـو

یا مـردن بـمـر

هـوری خـکوشتن لـژوور کـتـا بـبـتـو

کـردی خـکوشتن لای شـاعـیر ، ئـم گـر ئـنـتـلـوجی یـی خـکوشتن لـه سـاتـ و خـتی بـاو کـدنـو ی دیوانـی لـغـور بـتـای شـاعـیر و دـست پـدـکـات و اتـ لـسـای ۱۹۸۵ تا شـوی ۲۲ / ۱۰ / ۲۰۱۹ بـپـراکـتیـکی

کردی خ کوشتن لای محمد عوم ر عوسمان ئ نجام د در ، ، ل د قی (خ کوشتن) دا ئاماژی پی کردو ، شاعیر

ت وزیفی کردی خ کوشتن ک د کات ، ب م ل و ق ناغان دا م دلولی پشت نویسی شاعر کانی ئ نرجی پی د ب خشن و موخا ت ب دیوی ناو وای شاعیر د ک ن و ب ناو دنیا پی ل گ و گ ای فکری شاعیردا د ن و د چن ، ه رب ی ل ق ناغی نویسی شاعر کانی شاعر هانا ب کردی خ کوشتن نابات ، چون ه موو نیو ش و کات ک بیری لای خ کوشتن بو ب ، و د ستی برد ب ب چ ق ای ژ ر س رین د ک ای ، ویستب تی خای بکوژ ، ل نا کاودا و خسار کی کا ل دوور و د ... کا ه ر . و کو ت م

ه تا د ت خ و ت خت ریش ئ ب

ل پ ا ئ م . . ئای خ هاتو . !

س ری ناو ت س ر پ ن ج ر ک م

ز رد ئ یگر . و

ز ر ب خام شی ل سیمای مردوم وورد ئ ب ت و

منیش چ ق ک ئ شارم و

ن فر ت ل بیری خ کوشتن ئ ک م

کات کیش شاعیر ه نگو ه د گ ر تاو کو ب ر و ووی روو خسار کا ک بچ ، ئینجا ئ و دوور ئ ک و ت و ، ل ، ب دوور ک و ت و ای جار کی تر بیری خ کوشتن د ت و و وات بیری خ کوشتن ه میش ل دیوی ناو وای بیری شاعیردا ئاماد گی ه بوو ، ، ه نند ن ب ل ووی ز م ن و جار نا جار دوور ک و ت و . و ک ل ر دا د

پی ده م . گیانه . ئاگر له گیانی ته زیوم به رده .

با د و سینه ی پ له ئازارم له ت و په ت نه که م

زه رده ئ یگر و

که ه نگو و کیش به ره و ووی ده ن م .

به ج م ئه ، ه .

سیمای کا . کا تر . کا ده ب ته وه

دیسان ژووره که م که یل ئه ب ته وه له زایه ه ی گ .

ه زاران تابووت . له ناو چاوانما . ئه خول ته وه

له ته م و مژا . په ل ده هاوم و

جار کی تریش هانا ب چ ق ه شه که ئه به م .

چه ند سات ک نابا . به ر له مردنم . ده گه ب ته وه

سیمای ت خ . ت ختر . ت خ ئه ب ته وه

سه رله نو ده ستم سارد ئه کاته وه

کوشتنی خٔم بیر ده باته وه.

جمال نوری

بٔ نوسینی ئٔم نوسیٔ

سودم لٔم سٔرچاوانٔ ؤرگرتؤ..

١- دیوانی خٔراکٔ مردن واخٔریکٔ بگات، شٔرکٔ بٔکٔس.

٢- ئٔپیکٔری فٔیلٔسوف

٤- زٔردٔشت ؤهای گووت

٥- لٔغوربٔتا ، محمد عومٔر عوسمان